

PÁLYÁZAT
TAGINTÉZMÉNY-VEZETŐI ÁLLÁS BETÖLTÉSÉRE

Intézmény megnevezése:

BUDAPESTI GAZDASÁGI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
PESTERZSÉBETI KÖZGAZDASÁGI SZAKKÖZÉPISKOLÁJA

1201 Budapest Vörösmarty utca 30.

Pályázat kiírója:

BUDAPESTI GAZDASÁGI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM

1074 Budapest Dohány utca 65.

Pályázó:

Csabai Róbert

„Annak egyik módja, hogy fogékonyakká tegyük magunkat az új lehetőségekre, az, hogy tudatosan igyekezzünk másként közelíteni a hétköznapi helyzetekhez. aki így tesz, lehetőségektől nyüzsgő világot láthat maga körül, s ha úgy gondolja, hogy érdemes kihasználni őket, némelyiket hasznára fordíthatja.”

Richard Wiseman

1 Bevezető gondolatok pályázatomhoz

A 2012-ben benyújtott igazgatói pályázatom megírásánál éltem az új kihívással és lehetőséggel, hogy nagyot álmodhatok, s ezt valóban meg is tettem. Nem nyomta a vállamat külső teher, feltételezett elvárások, kényszerítő erők. Így a kezdő pályázók magabiztosságával, elszántságával és valljuk be sokszor a földtől elrugaskodottságával írtam meg. Sok ötlettel, idealisztikus elképzeléssel teletűzdelt pályázatom „mottója” az volt, hogy jó lenne, ha megvalósíthatnám mindezt. Óriási siker lenne a mindennapi életbe átvinni a gondolatokat, elképzeléseket. Naiv voltam? Lehet, de visszatekintve az eredmények engem igazoltak, sikerült a Pesterzsébeti Közgazdasági Szakközépiskola életét megújítani és talán hatékonyabbá tenni.

A kollégáknak, a szülőknek, a diákoknak, valamint az intézmény fenntartóknak köszönhetően még, a rózsaszín ábrándnak tűnő elképzeléseim is megvalósultak. Az általam vezetett intézmény kívülről, s belülről sokat változott, rendezettebbé, hívogatóbbá tanuló és tanár barátabbá vált. Ami azonban számomra ennél is fontosabb, hogy sikerült az intézményben dolgozók és a diákok gondolkodásmódját, munkához és tanuláshoz való hozzáállását alakítani, korszerűbbé tenni. Az elmúlt években elért eredmények, az egyre nagyobb elismertség természetesen nem jelenti azt, hogy a fejlődés, a fejlesztés befejeződött, hogy most már minden tökéletesen működik, hogy nincsenek újabb nagyra törő tervek. Továbbra is merek, akarok nagyot álmodni!

Jelen igazgatói pályázatomban szeretném kifejezni az előttem kirajzolódott lehetőségeket, melyek segítségünkre lehetnek, hogy valóban a 21. századnak, a modern kihívásoknak megfelelő iskolát hozzunk létre. A feladat merész és akadályokkal teli, de a kollégák, a diákok, a szülők és az intézmény fenntartó együtt munkálkodásával mindez megvalósulhat, létezővé válhat.

Tartalomjegyzék

Adatvédelmi nyilatkozat	1
1. Bevezető gondolatok pályázathoz	2
2. Vezetői hitvallásom	4
3. Helyzetelemzés az elmúlt években végzett vezetői munkám alapján	5
3.1 Az iskola története	5
3.2 Tárgyi feltételek	5
3.3 Személyi feltételek	8
3.3.1 Az alkalmazottak közössége	8
3.3.2 A tanulók közössége	9
3.4 A képzési szerkezet	12
3.4.1 Szakmai képzés, szakmai orientáció	12
3.4.2 Nappali rendszerű, valamint felnőtt nappali és esti OKJ-s képzések	13
3.5 Intézményi hagyományok	13
3.5.1 Művészeti csoportok	15
3.6 Az iskola kapcsolatrendszere	16
4. A „megújuló iskola” koncepciója	18
4.1 Módszertani megújulás	18
4.2 Aktív és komplex szabad-időszervezés	21
4.3 Szülői kapcsolattartás új fóruma	21
4.4 Pályázatok, bekapcsolódás új Európai Uniós programokba	22
4.5 Sportstratégia	23
4.6 Szervezetfejlesztés	23
5. Zárszó	24

Mellékletek

szakmai önéletrajz

végzettségeket igazoló oklevelek

érvényes erkölcsi bizonyítvány

2 Vezetői hitvallásom

Sok embert mondhatok barátomnak, és sok ember mond barátjának. Úgy gondolom, munkahelyi körülmények között is fontos a baráti léggör, de még fontosabb az abból kialakuló jó csapatszellem, a hatékony együttműködés. A legfontosabb vezetői feladatnak, sőt kötelességnek tartom, hogy az iskola dolgozói eredményesen működő, jó "csapatot" alkosson, azt hogy legyek képes meghallgatni és elfogadni mások véleményét, nyitottan és empaticusan tudjak viszonyulni kollégáimnak a mindennapokban adódó problémáihoz. Mindezen túl, az egymás iránti tisztelet és demokratikus elvek alapján legyek képes meghozni a szükséges, egyszemélyi döntéseket.

Igazgatóként meg kell teremtenem azokat az alkalmakat, amelyek valódi kapcsolatot jelentenek az iskola diákjaival is. A vezető, tanárként sokkal kevesebb órán találkozik a tanulókkal, ezért kevesebb a személyes kontaktus velük. Azonban úgy vélem, hogy az igazgató az a személy, aki a legmesszemenőbben éreztetni tudja diákjaival azt, hogy fontos, elfogadott tagjai a közösségének. Ebből következően a diák pedig elfogadja igazgatója elvárásait, a szabályok maradandóságát és következetesebb betartását, „Kövelelek tőled, mert tisztellek!” elv alapján.

Ez idő szerint a világon, számtalan helyen az tapasztalható, hogy a közoktatás reformok alatt áll. Mind a fejlett vagy közepesen fejlett országok, mind a fejlődő térségek iskolái hasonló társadalmi és gazdasági kihívásokkal szembesülnek. Alapvető elvárás lett, hogy a fiatalok képzésük befejeztével, a „nagy betűsbe” lépve munkát találjanak és jó, jobb életet teremthessenek. Mindezt egy olyan világban, amely gyorsabban változik, mint korábban valaha.

A folyamatosan változó igények figyelembevételével a régi és az új értékekre építve a minőségi oktatást és nevelést tűzöm ezek után is ki célul. A jövő generációi számára kötelességünk átadni azt a tudást, amit mi kaptunk az előttünk járóktól.

Fontos az is, hogy az átalakulásokkal ne veszítsük el identitásunkat sem. Úgy vélem, a fiataloknak meg kell mutatni és meg kell őriztetni velük azokat az értékeket, melyeket az elődök hoztak létre és AZOKAT is, akik ezeket a tradíciókat tovább viszik, naprakésszé teszik. A hagyományok ápolása a már „öreg diákokat” arra készteni, hogy visszatérjenek régi iskolájukba emlékezni az iskolás éveikről és rácsodálkozni a változásokra.

Iskolavezetőként természetesen sok mindenben törekszem az újra. Bár sok vezető tart az újítások támogatásától, pedig szerintem egy vezetőnek illik példát mutatnia, és új ötletekkel előrukkolnia. Támogatnom kell egy olyan közösséget, melyben mindenkinek lehetnek új, innovatív gondolatai. Elő kell mozdítanom a kreatív képességeket, tudatosan be kell vonnom a kollégákat, a diákokat, a szülőket és mindenkit, aki az iskolával kapcsolatba kerül szervezetünk életébe. Így a fiataloknak, a leendő diákjainknak ebbe az iskolába bekerülni jelentsen rangot és a későbbiekben az egész életükre meghatározó élményt a középiskolában eltöltött idő.

3 Helyzetelemzés az elmúlt években végzett vezetői munkám alapján

3.1 Az iskola története

Régen volt 1961, amikor az oktatási törvény életre hívta a szakközépiskolákat. A szakképzés addig technikumban történt. A törvényhozók nehezen képzeltek el azt, hogy hogyan nevezzék azután a technikusokat, akik már szakközépiskolákban végeznek. Intézményem iskolanyitási engedélyét 1964-ben kapta. A kezdés hatvan tanulóval és az ismeretlen környezethez kiválóan alkalmazkodó pedagógusokkal történt. Az egykori fiúárvaház helyén a Vörösmarty utca 30. szám alatti a Közgazdasági Szakközépiskola Gyors- és Gépíró Iskola alapítása óta eltelt évek sok változást hoztak.

Nem csak egy ember, de egy intézmény életében is fontos mérföldkő az 50. év. Ebben a távlatban már tisztán látszanak a fő irányvonalak, mérhetővé válik, hogy az induláskor kitűzött célokból mit sikerült megvalósítani, mely terv bizonyult hibásnak, hol kell változtatni. Az ötven év azonban ahhoz is elég, hogy hagyományokról beszélhessünk, hogy az újabb és újabb diákgenerációnak megmutathassuk, kik vagyunk, mik a céljaink, mik az eredményeink, merre fele haladunk.

A 2016/17-es tanév az új törvények értelmében ismét nagy változások elé állítja iskolánkat, az iskolákat és az egész a szakképzést. Ez azonban nemcsak egy átszervezés, hanem a képzési szerkezet jelentős, a mai világunknak megfelelő reformja lehet. Tanulóink a tizenkettedik évfolyam végén az érettségi mellett szakmai végzettséget is szereznek. Továbbá lehetőségük lesz a tizenharmadik évfolyamon technikus képzésre.

3.2 Tárgyi feltételek

Hogyan tehetünk vajon egy iskolát, egy tantermet ideálisabb tanulási környezetté, ahova a diákok és a tanárok is szívesen járnak? A tanteremben folyó tanulás és tanítás hatékonyságát továbbra is legnagyobb részt a tanár határozza meg, azonban a tanulás környezeti feltételei jelentős mértékben lecsökkenthetik, illetve kitágíthatják a tanár lehetőségeit. Már az első igazgatói ciklusom idején is jelentős változtatásokat értem el. Az osztálytermetek a tanulók saját elképzelésük, irányultságuk alapján a maguk formájára igazították, kifestették, dekorálták és otthonosabbá tették. Megújult az aula, a könyvtár, a büfé, az iskolaudvar, a tornacsarnok, de a tanári szoba is. Ezért is tekintem fontos feladatnak a tantermek, folyosók további változtatását, fejlesztését ergonomiai szempontból is sikeres megújítását.

Az iskola 20 osztályteremmel, 4 csoportbontásra alkalmas kis teremmel, 6 számítógép teremmel, 1 irattárral, 1 tornacsarnokkal, tükrös falborítású tornateremmel, 1 kondicionáló teremmel, 1 tanirodával, könyvtárral, ebédlővel, stúdióval, büfével, műhellyel és szakszertárakkal rendelkezik. A tanulók oktatásához, képzéséhez és ellátásához szükséges eszközök, épületek, felszerelések az intézmény feladatellátásának nélkülözhetetlen feltételei. Állagukat használhatóságuk megőrzését, felújításukat, szükség szerinti fejlesztésüket lényeges feladatnak tekintem mindenkor.

A Gazdasági Centrum hathatós anyagi hozzájárulásával ebben a tanévben lecseréltük a főépület tetőléceit, amit korszerű minőségi cserepekkel fedettünk be. A régi homlokzati csatornák már nem tudták rendeltetésszerűen elvezetni az esővizet, ami vakolat illetve ereszkárosodást okozott. Ennek cseréje is elengedhetetlen volt. Az aula régi balesetveszélyes burkolata helyére is esztétikus gránitörlemény lap került. Bízom benne, hogy a közeljövőben a szintén balesetveszélyes lépcsők és folyosói linóleumborítás is megújulhat. Még nincs vége, mert a könyvtáráépület, amelyben számítógépterem is működik –megújított gépparkkal és állomásokkal– falának és nyílászáróinak hőszigetelésének karbantartása is megtörtént.

A költségmegtakarítás éveit éljük, ezért, hogy tovább csökkenhessük számláinkat az elmúlt évtizedek elmaradt felújítási munkálatait pótolni kell. A nyílászárók rosszul zárnak nem szigetelnek. A jelentős többletfűtés is indokolná a több mint ötven éves épület korszerűsítését.

A tantermeket és a tanítást magába fogadó főépület szoros szimbiózisban áll a tornacsarnokkal, a mindennapos testnevelés színterével. Sok helyen a már korrodálódott, festékhiányos állapotú tartószerkezetet a statikusok és a tűzoltóság is sürgősen felújításra szorulónak ítélte. Óriási öröm számomra, hogy a munka májusban elkezdődik. Ennek elvégzése a tornacsarnok és joggal mondhatom az intézmény további működését teszi lehetővé hosszú évekre.

Hivatalosan kosárlabdapálya méretű tornacsarnokunk tornafüggönnyel két teremrészre bonthatóan a hozzá tartozó tükrös torna illetve táncteremmel valamint a Diáksport Egyesület által kialakított konditeremmel biztosítja a mindennapos testnevelés tanóráinak színterét. Az egyesület anyagi hozzájárulásával az öltözők is ajtóستól a vizesblokkig frissítő tisztasági festést kapva szépültek meg.

Az iskola különösen értékes és fontos része az udvar és a kert. A tágas tér és a növények is jótékonyan hatnak a tanárok és a diákok közérzetére. Az elmúlt évek viharos nyarai az öreg vészesen megdőlt óriás nyárfák kivágását tette sürgetővé. Az igencsak költséges művelet további elodázásának véget kellett vetnünk. A jó kapcsolat a szomszédos tűzoltókkal meghozta eredményét. Ma már azon gondolkodhatunk, hogy milyen facsetetékkel pótoljuk a régieket. Szeretném folytatni az iskolaudvar virágosítását, parkosítását a jövőben is. Az eddig elültetett fenyők, tuják, évelő virágok, de a kialakított halastó is ezt a célt szolgálják.

A 2015. júniusában itt kertben átadott „ILLÉS” színpad, melynek már az építését is izgatottan, kíváncsian lesték a diákok a 2015-16-os tanévben elkezdett szervesen beépülni iskolánk minden napjaiba. Ez nem csak az az ünnepélyes rendezvényeknek helyt adó elegáns építmény, hanem a diákok és a tanárok által aktívan használt hely a szünetekben, a lyukas órákban és még akár tanítási órákon is. Elég nagy ahhoz, hogy olyan szabadtéri órákat lehessen tartani, ahol nem szabályos padosorokban ülnek, hanem különböző formációban lerakott székeken, ezzel is lehetőséget adva a csapatmunkának. Mindez nagy jelentőséggel bír a diákok rugalmasságának növelésében, a tolerancia szélesítésében, az alkalmazkodó képesség fejlesztésében, de a különböző szerepek megélésében és elfogadásában is. Csapatmunka keretében lehet valaki hangadó, irányító, egy másik felállásban pedig háttér ember, a feladatokat inkább végrehajtó. A diákok egyéniségük feladása nélkül szereznek tapasztalatokat, hogy lehet egy csapat tagjaként különböző szerepekben sikeresnek, hatékonyak lenni. Az ilyen fajta ismeretek elengedhetetlenek ahhoz, hogy majd a munka világában boldoguljanak.

Feszült, ingerlékeny, robbanékony szituációkban is sokat segít az iskola kertje, mivel a fák zöldje, a halastó csobogó vize, a virágok segítenek az indulatokat csillapítani, a problémákat átgondolni, átértékelni.

2015. tavaszán kezdtük meg a büféhez tartozó terasz kialakítását, mely remélhetőleg újabb helyszíne lesz a beszélgetéseknek, a társasági életnek, a pihenésnek. Véleményem szerint az iskolai terek megnyitása intézményünket a lehető legotthonosabbá teszi, innen nem akar majd senki sem a kicsengő hallatán azonnal haza rohanni. Az is fontos szempont, hogy a diákok szemtanúi és cselekvő részesei is a fejlesztéseknek, szépítéseknek (például a TESZI napok keretében, amikor önkéntesként virágosítanak, takarítanak, alakítanak), tehát magukénak érzik az iskolát, vigyáznak annak állagára.

Már három éve a tanárkollégáim rendelkezésére áll szép időjárás esetén a kerti tanteremünk. Idén a könyvtár épület felújításával egyidőben kialakításra kerül még egy fedett, nagyobb méretű is.

A következő tanévek feladatának tekintem a sportpályák további fejlesztését. 2014-ben elkészült a strand röplabdapálya, melyet azóta is örömmel használnak a testnevelési órákon, mivel a röplabda az egyik kiemelt sportág az iskolában. Az udvar hátsó részében levő aszfalt pálya azonban felújítást igényel. Burkolata repedezett, nem biztonságos, a tanulók könnyen megsérülhetnek. Ennek a felújítása során akár műfüves foci pályát is ki lehetne alakítani ezzel is erősítve a futball oktatás hagyományait.

A közeljövőben szeretnénk az atlétika sportágot is az azt megillető rangra emelni, de ehhez elengedhetetlen a futópályák kialakítása a tornacsarnok külső falai mellett. Igaz, hogy a körpálya megépítésére nincs lehetőség az udvar mérete és sok más funkciója miatt, de a 2 sávos 60 m-es megfelelő burkolattal ellátott pálya jó kezdet lehet az atlétika megkedveltetésében.

Ma már minden munkaközösség használja a számítógépet, projektort, az interaktív táblákat a tanórákon, illetve a felkészülés, az előkészítés során. A könyvtár szerény gyarapodásában kiemelkedő, hogy a digitális, a képi és hangzó anyagok milyen arányban sokasodtak. Jelentős a tanórákon használható szoftverek (hang, kép, videó és számítógépen használható alkalmazások) mennyisége.

Már a jelenlegi igazgatói ciklusomban is sikerült 3 tanteremben „okos” táblát felszereltetni, azokat a kollégát használják is, de mindenképpen szeretném, ha minden tanteremben lenne interaktív tábla vagy legalább projektor hogy annak használata mindennapos, természetes legyen a diákoknak és a tanároknak egyaránt. Ez az eszköz átmenetet képez a frontális oktatás és a tanulók aktív tevékenykedtetésén alapuló kollaboratív oktatás között.

3.3. Személyi feltételek

3.3.1 Az alkalmazottak közössége

Az intézményvezetői teljesítményemet legnagyobb részben a tantestület által elvégzett feladatok mutatják. A leírtak legnagyobb részét nem én, hanem kollégáim végezték el, ezért az érdem és a dicsőség őket illeti. Én csak a feltételeket, a lehetőségeket, az irányokat és nagyon sok munkát igyekeztem biztosítani számukra.

Iskolánk személyi feltételei a munkakövetelmények teljesítéséhez közel optimális. A tantestületünk jelenlegi létszáma 50 fő. 12-en rész munkaidősek, 4-en óraadók. A nevelési és oktatási munkát segítők száma 5, a nem pedagógusok pedig 12 vannak.

Mindenki rendelkezik a törvényben előírt szükséges végzettséggel. Szakmai tudásuk, a diákokkal való kapcsolattartásuk, elhivatottságuk biztosítja az oktató és nevelőmunka megfelelő színvonalát. Az elmúlt években megfiatalodott tantestületünk biztos, erős kohézióval rendelkezik. A tanévkezdéseket a pedagógusokat érintő elkerülhetetlen és folyamatos létszám mozgás is érinti. Ennek oka a nyugdíjba vonuló kollégáink pótlása és a képzési kínálat bővülésével járó álláshelyek betöltésének igénye.

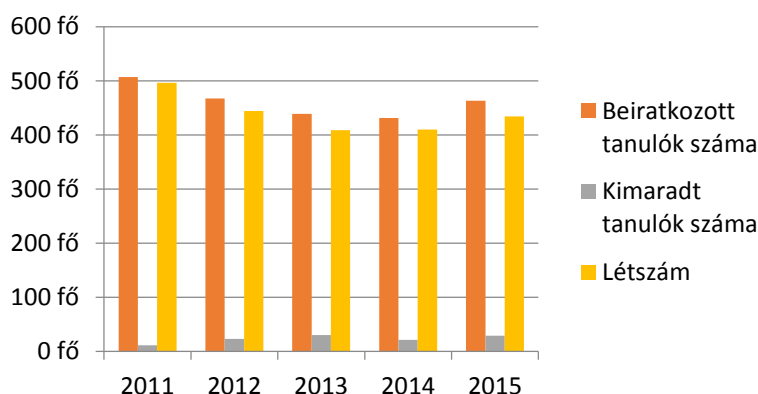
Jelen tanévtől tíz munkaközösségbe tömörülve végzik munkájukat az iskolában tanító tanárok. Vannak olyanok akik, természetesen akár kettő vagy több munkaközösségnek is tagjai, mert pályázatírásra, tehetséggondozásra és mérés, értékelésre új munkacsoportok alakultak.

Az intézményvezetés munkája felesleges lenne, ha a dolgozók (és szándékosan nem csak a pedagógusokról írok) nem végzik el jól és egyre jobban munkájukat. Fontos, hogy az együtt kialakított, közös célok egyúttal mindenki számára belső motivációt is biztosítanak. Az iskola vezetői hatáskörükbe tartozó kérdésekben felelős döntéshozók is egyben, beszámolási kötelezettséggel. Döntésük meghozatalában a közösen kialakított irányt és az iskola érdekeit tartják mindig szem előtt. Felelősségteljes munkájukat a vezetés által kialakított és elfogadott szellemben végzik.

3.3.2 A tanulók közössége

Megteszünk minden tőlünk telhetőt, hogy a tervezett tanulói létszámokat fel tudjuk venni. Sikeresnek mondhatom a négy kilencedikes osztály indításának tervét és megvalósulását. Évente többször szervezünk nyílt napokat, általános iskolákba megyünk ki osztályfőnöki órákra, szülői értekezletekre, pályaválasztási bemutatókra, börszékre. Színes tájékoztató kiadványunkban, molinóinkon, sőt már az épület homlokzatán elhelyezett óriásplakáton is hirdetjük eredményeinket, láttatjuk a lehetőségeket. Honlapunkon megtalálhatók az iskolánk leírása, az iskolai élet képei,

Létszámok alakulása

dokumentumai. Erőfeszítéseink lassan meghozzák az elvárt eredményt, beiskolázási statisztikánk növekvő tendenciát mutat.

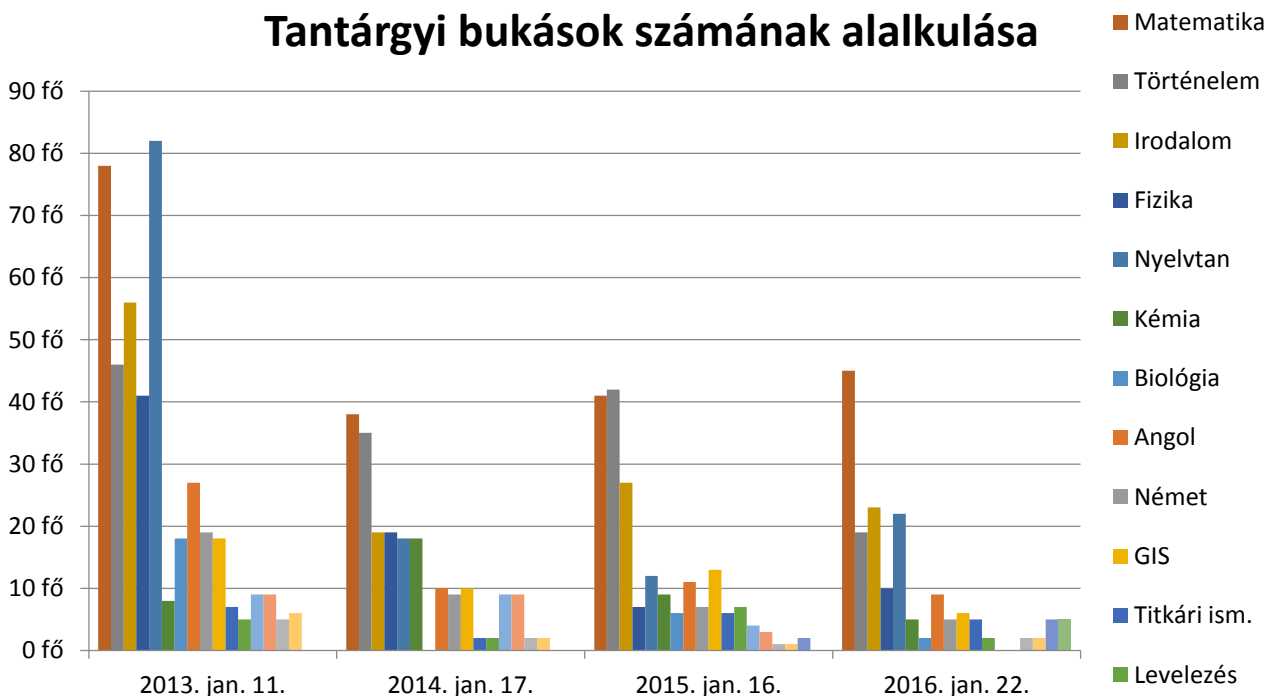
Már évek óta gondot jelentett a beiskolázott tanulók előképzettségének sokszor alacsony szintje. Erről az alapról indulva kellett és kell a jövőben is minőségi képzést biztosítani. A beiskolázható gyerekek legjavát elvitték a gimnáziumok vagy a sportosztályokkal, nyelvi elő és felkészítővel kecsegtető alapítványi iskolák.

A tanulói létszámok feltöltése és a foglalkoztatás érdekében meg kellett elégedni a szerényebb képességű tanulókkal is. A középiskolába kerülő diákok közül sokaknak nincsenek tanulási módszereik, pontosabban, amik vannak, nem elégségesek a talpon maradáshoz. Őket kell a színvonal megtartásával óriási energia befektetéssel a lemorzsolódás pallosa által fenyegetve eljuttatni a tanulmányokat záró vizsgákig.

Az általános iskolából, a szakközépiskolába a közeljövőben már szakgimnáziumba érkező diákok jelentős része nem szeret, nem tud értően olvasni. Ezt a tapasztalatot támasztják alá kollégáim felmérései is. A sok olvasással járó feladatmegoldás során a tanulók egy része idő előtt abbahagyta a megoldást, vagy neki sem fogott a feladatnak.

Az iskolavezetés a munkaközösségek az osztályfőnökökkel közösen a csoport fejlesztéséhez, a bukási arány csökkentéséhez intézkedési terveket hozott. Az idő rövidege ellenére többnyire jól

Tantárgyi bukások számának alakulása

átgondolt, részleteiben is kimunkált megoldások születtek, amelyek arra utalnak, hogy a gondos

osztályfőnökök e feladat nélkül is végig gondolják, mi okozhatja problémát, és keresik a megoldáshoz vezető utat. Nálunk is voltak olyan osztályok, melyek bukási rátája néhány tantárgyban 50% feletti volt.

A gyengén teljesítőknek tanáraink felzárkóztató foglalkozásokat tartanak. A felzárkóztatások témáját, idejét és a résztvevők névsorát külön napló adminisztrálja.

Beindítottuk próbaképpen az osztályértekezleteket, mely az egy osztályban tanítók megbeszélése. A következőkben már az osztályokban a diákok jelenlétében zajlottak a megbeszélések.

Továbbra is kiemelten fontosnak tartom, a félévente tartott értekezleteket, ahol a tanítványokat rendre számba vesszük, megbeszéljük a tulajdonságaikat, sajátosságaikat, körülményeiket és fejlődésüket. Ott ahol nem csupán a magatartás szorgalom jegyeikben való egyetértés vagy egyet nem értésen van a fő hangsúly. Azaz megismerjük őket. Megosztjuk egymással a benyomásainkat, tapasztalatainkat, hogy munkánk minél hatékonyabb legyen.

Az osztályértekezletek legfontosabb terméke az egyéni fejlesztési terv lehetne a jövőben, melyet az osztályfőnök vezetne az erre a célra létrehozott munkaközösséggel együtt. A nehézségek ellenére a tantestület képes volt színvonalas nevelő-oktató munkát végezni.

A szakmai felkészítésen túl az elmúlt években komoly figyelmet fordítottunk a tehetséges diákjaink felkészítésére, versenyeken való megmérettetésére. A 2015/ 16-os tanévtől ezt már külön munkaközösség felügyeli.

Napjaink felgyorsult világában, amikor friss információ zúdul ránk szinte minden egyes pillanatban, az oktatási intézmények különösen nagy kihívás előtt állnak. Hogyan lehet a gyerekeket megtanítani arra, hogy eredményesen tudják kiválasztani a szükséges információt, ezt az új ismeretet hogyan építsék be a már korábban megszerzett tudásukba. A tanároknak sincs könnyű dolguk, ha napra késznek szeretnének lenni a saját szakterületükön, s ha mindezt érdekesen, figyelemfelkeltően szeretnék megtanítani. Ezekben a kérdésekben adott nagy segítséget a „Fény az életünkben”. A program keretében a részt vevőknek ki kellett lépniük az iskolából, meg kellett tapasztalniuk, hogy nem csak az iskolapadban lehet tanulni. Az is fontos tanulság volt, hogy a fény, mint jelenség hány fajta tudományterületet érint, milyen sok oldalról lehet megközelíteni. Nem létezik egyik tudomány a másik nélkül, minden mindennel összefügg. Ha valamit megtanulunk a fizika órán, azt a tudást tudjuk alkalmazni a matematikán, a biológián, a kémián, de még a rajz órán, mi több a mindennapi

életben is. Diákjaink maguk tapasztalhatták, hogy a természettudományos tárgyak, nem érthetetlenek, megtanulhatatlanok, nem elvontak, nem csak a szórakozott professzoroknak valók.

Nagyon büszke vagyok arra, hogy az utóbbi években látványosan javult diákjaink neveltségi szintje. Az iskolai környezet példáján látják, hogy a megfelelő kommunikáció és együttműködés nélkül a problémákat nem lehet sikeresen megoldani. Fontos megtanulni, hogy hogyan lehet udvariasan elmondani a véleményünket, ellenvéleményünket, hogy lehet meggyőzni a többieket igazunkról, hogy lehet megtalálni a kompromisszumos megoldásokat, mi a vita hatékony módja.

Az iskolai élet fontos színtere a diákönkormányzat. A közösségi programok, vetélkedők és sportesemények szervezésében hatékony szerepet vállal. Az iskolagyűlésen beszámol tevékenységéről és jutalmakat ad át. Három évvel ezelőtt működésük segítésére önálló számítógépekkel felszerelt kis irodahelyiséget alakítottunk ki. Innen szervezik a médiaklub, az iskola rádió és az elektronikus újság tevékenységét.

Megkülönböztetett figyelmet fordítunk diákjaink fizikai, akarati nevelésére, a test nevelésére. Ne legyen a testnevelés csupán csak egy tantárgy. Legyen az a szellemi képzés egyoldalúságával versenyben álló oktatási terület. Ennek a nemes feladatnak fontos eszköze az iskolában már sok évtizede jól működő diáksport egyesület.

3.4 Képzési szerkezet

„Az oktatás és a szakmai képzés kulcsát két irányba lehet elforgatni ...”

(Sir Ken Robinson)

Saját korunkon most végigsöpör a változások lavinája. Ahhoz, hogy lépést tudjunk tartani ezekkel a változásokkal, minden lehetséges szellemi erőforrásra szükségünk van.

Az oktatás és a szakmai képzés a jövő kulcsa, ami most a sorozatos átalakulások korát éli. A legtöbb és legjelentősebb változás talán a szakképzést érinti. Az új feladatokra mindig aktívan jelentkezett az iskola tantestülete. Azonban itt azt is megjegyzem, hogy mindez óriási áldozatot, energiát kíván Tőlük. Félelmem talán nem alaptalan, mert a fáradtság a túlhajszolás az élet más területein kiált segítségért. A mindennapokban!

3.4.1 Szakmai képzés, szakmai orientáció

Intézményünk a 9-12. évfolyamon tanulók számára közgazdasági, ez idáig kereskedelmi–marketing és az ügyviteli szakmacsoportokra alapozva alakította saját, az Országos Képzési Jegyzéken alapuló arculatát. Az iskola a képzés teljes ideje alatt megtartja az oktatás szakmai jellegét. Ez a

szakmai kerettantervi besorolások és az iskola profilja miatt a gazdasági és szolgáltatási szakterületen lehetséges.

A képzési szerkezetünket a jövőben is a meglévő szakmacsoportjainkra kell alapozni, szem előtt tartva a lehetőségeket, figyelemmel kísérve a változásokat, látva a külső jeleket, az igényeket. Mindezen felül fontos stratégiai feladat a „több lábon állás”, az ágazati szerkezetbővítés feladata a sporttal és a logisztikával. Az ezekre épülő szakképesítések a:

- Pénzügyi-számviteli ügyintéző
- Vállalkozási és bér ügyintéző
- Irodai titkár
- Logisztikai ügyintéző
- Sportedző (sportági megjelöléssel)

Befolyásoló és meghatározó tényezők lesznek (vannak) a szakképzést nagyban érintő, a főváros és vonzáskörzetének munkaerőpiacán várható alakulások és az ezt követő fenntartói döntések, valamint a képzéseinket igénybevevő tanulók, az ő szüleik, az iparkamara, a gazdálkodóegységek iskolánk iránt támasztott elvárásai és természetesen a többi intézmény programjai és azok felkínálásai. A verseny tehát nagy. Az eredményeink szintűgy!

3.4.2 Nappali rendszerű, valamint felnőtt nappali és esti OKJ-s képzés

Akik minket választanak azoknak biztosítottak a lehetőségek a képességek kibontakoztatására, ha szükséges differenciált módon. Az is szükséges hogy diákjaink olyan munkavállalói és állampolgári kompetenciákra tegyenek szert nálunk, amelyek alkalmazásával hatékony munkatársai és tagjai lesznek a vállalkozásoknak és a társadalomnak.

Az utóbbi két évben az oktatási szerkezetünk megtartása mellett gazdagodott képzési kínálatunk. Már az előző vezetői pályázatomban feladatként határoztam meg a több lábon állás stratégiáját, többek között azt, hogy a végzett tanulóink számára tudjon az iskola további lehetőségeket biztosítani. A 2014/2015-ös tanévben iskolánkban újraindult az OKJ-s képzés nappali tagozaton vállalkozási bérügyintéző, 2015/2016-os tanévtől estin, ügyviteli titkári szakirányban. A nappali tagozaton leginkább volt diákjaink töltik meg a 13-14. évfolyamot. Ennek a tanévnek a féléve be nem tervezett képzés indításának lehetőségét nyújtotta. A keretszámok feletti jelentkezői létszám bebizonyította, hogy a sport is lehet igazi motiváló erő. Kollégáim kreativitása, szakértelme és vállalkozói vénája segítette elindítani a keresztféléves edzőképzésünket. A sikeres sportági kapcsolat eredményeként karate szakedzőket képzünk. A hétvégi órarenddel működő esti képzéseink népszerűek, hiánypótlóak, mert kevés még a lehetőség azok számára, akik hét közben nem tudják vállalni az iskolába járást.

3.5 Intézményi hagyományok

Minden iskolának, minden intézménynek, ugyanúgy, mint az embereknek szüksége van hagyományokra, ünnepekre, amikor a hétköznapi megszokott menetét valami más, valami különleges váltja fel. Ilyenkor közelebb kerülünk egymáshoz, jobban megértjük egymást. Mindenki egy kicsit más oldaláról mutatkozik meg, színesebbé válik a kép, melyet a többiekéről, az iskoláról alkottunk. Az emberközpontúságot, a jó közösségi életet, a mások megbecsülését mindig is fontosnak tartottam, ezért foglalkozom kiemelt helyen a rendezvények szervezésével, az iskolai hagyományok őrzésével.

Évről évre sikeresen zajlanak a különböző nyári táborok, a gólyatábor, a táncosok művészeti tábora és az újságíró tábor. Az új tanulók természetesen különösen izgatottan várják a számukra szervezett gólyatábort, hiszen ott csöppennek bele először abba az új közegbe, mely az elkövetkező években meghatározza majd az életüket.

A gólyaavató az augusztus végén megrendezett tábor hagyomány szerinti folytatása immár az iskola keretei belül, amikor az új diákok az intézmény teljes jogú polgáraivá válnak, a felsőbb évfolyamok befogadják őket.

A szalagavató, majd a májusi ballagás a diáklét másik végét jelenti. Búcsút venni tanulóinktól, akik 4, illetve a nyelvi előkészítősek 5 évig jártak hozzánk, akiket ennyi idő alatt megismertünk, megszerettünk, akik mindennapi életünk részeseivé váltak, nem könnyű. Minden évben elegáns körülmények között, magas színvonalú műsorral búcsúzunk el egymástól a pestszentimrei Sportkastélyban. Fontosnak tartom, hogy ezek a rendezvények emlékezetesek legyenek, hiszen egy fontos és meghatározó időszak végére tesznek pontot.

A szintén évente megrendezett alapítványi bállal a szülőkhöz, fenntartókhöz igyekszünk közelebb kerülni. Ha ők megismerik, elfogadják iskolánk erőfeszítéseit, eredményeit, tudnak a felmerülő problémákról, a megoldandó feladatokról, akkor együttműködésünk sokkal hatékonyabb lehet. Kötetlen hangulatban, fehér asztal mellett sokkal könnyebb megbeszélni a dolgokat, tervezni.

A karácsonyt az alkalmazotti közösségben hagyományosan vacsorával, komolyzenei koncerttel (melyet már évek óta a Tutta-Forza fúvós együttes ad) ünnepeljük a téli szünet előtti utolsó tanítási napon, de azt megelőzően a diákokkal együtt is ünnepelünk. Karácsonyi műsort, programot nem csak osztálykeretben tartanak tanulóink, hanem a tornateremben is összegyűlünk. Évről évre várják ezeket a programokat, mivel mindig van valami meglepetés, valami különleges kedvesség.

Pályázatom írásával egy időben három másik rendezvényre készülünk. A hagyományos PEKSZI's talent-re, amely tulajdon képen a tehetség kutató X-faktor általunk kialakított változata,

illetve az idén először megrendezésre kerülő ágazati estre. Ez utóbbi hatalmas kihívást jelent, mivel a budapesti szintű rendezvényre sok érdeklődőt várunk. Megtiszteltetés, amivel az iskola munkáját a Centrumban is elismerik, ugyanakkor nagy feladat is. A harmadik pedig az egész dél Pesti régió pályaválasztóit megcélzó megaparti a Szakmák Éjszakája lesz fesztiváljelleggel, ismert előadókkal. Péntek este, amikor már mindenki fáradt és pihenni szeretne, egy iskolai rendezvényre becsábítani és az érdeklődést fenntartva ott tartani a fiatalabbakat és az idősebbeket egyaránt Budapest különböző kerületeiből nagyon nehéz. Azonban mint minden feladatnál, most is egy megoldásra váró szituációnak nézünk elébe. A Bon-bon együttes meghívása, a változatos programok előkészítése, reklámozása sikerrel kecsegtet, de hamarosan (április 15-én) minden kiderül.

A 2014-15-ös tanévet átfogó rendezvénysorozattal a diákok és a tanárok véleménye szerint is méltó módon ünnepeltünk. Ezt a tanévet én, nem csak intézményvezetőként, hanem pedagógusként is pályafutásom legemlékezetesebb tanévének látom. Tisztelettel adóztunk a múlt iránt, felfedeztük, megismertük, valamint feldolgoztuk az iskola történetét. A diákok oktatása-nevelése szempontjából mindig fontosnak tartottam, hogy aktívan, alkotó módon vegyenek részt a munkában. Akkor is, ha szakórán ülnek, de akkor is, ha órán kívüli feladatot kell elvégezniük. Például a légópince– ami ma már az iskolamúzeumunk–, tisztítása során elengedhetetlen volt, hogy együtt tudjanak dolgozni az iskola nem tanár kollégáival, segítsék egymást, partnerekké váljanak. A takarításnak fontos hozadéka, hogy fizikai munkát kellett végezniük, s ehhez bizony nem mindannyian szoktak hozzá. Az ásást, lapátolást, cipekedést is szükséges megtanulniuk, az is hozzá tartozik az élethez. A fenyőfák elültetése során, a biológia órán tanultakat alkalmazták, rájöttek, hogy miért fontos beöntözni a gödröt, hogy kell gondoskodni a fáról, hogy annak esélye legyen a túlélésre. Ezt a munkát sem tudták volna elvégezni egyedül, szükséges volt csoportokat alkotniuk, megbeszélniük, kinek mi a feladata, de a fenyő elnevezésében is meg kellett állapodniuk. Ismét beigazolódott a közös munka, a vélemények ütköztetésének, a megbeszélésnek a jelentősége. Pedagógiai szempontból az egész tanévet átszövő rendezvény sorozat nagyon fontos volt. Megmutatta a diákoknak az együttműködés, a tisztelet, a helyes kommunikáció, az egymásra figyelés, az alkalmazkodás fontosságát. Olyan ismeretekkel látta el őket, melyeket pusztán a tanítási órán, 45 perc alatt nem lehet átadni. Ötven éves évforduló természetesen nincs minden tanévben, nem lehet folyamatosan ünnepelni, de ha az ünnep átszövi a mindennapokat, akkor nem egy leszünk a sok közül, mi leszünk a PEKSZI (Pesterzsébeti Közgazdasági Szakközépiskola) az egykori Varga.

Idén először rendeztük meg, budapesti, centrumos szintre emelt labdarúgó kupánkat. Négy évvel ezelőtt indítottam a Varga-kupát, akkor még, mint, fiaink házi bajnokságát. Az azóta eltelelt időben évről évre szélesedett a résztvevők köre. A meghívottak között voltak már a kerület iskolák. A

jövő tanévtől szeretnénk, ha minden évben a BGSZC hagyományos rendezvényei között szerepelne tornánk.

3.5.1 Művészeti csoportok működése

Az iskolánk arculatának meghatározó részét képezik művészeti csoportjaink. Néptánc- és mazzorett csoportunkra, énekarunkra tradícióként tekinthetünk. A művészeti és a gólyatáborunkban és ünnepeink alkalmával és nap, mint nap a sikeres felkészítés érdekében minden csoport mellett művész tanár dolgozik. Kitűzött feladataikat – a hazai és a határainkon túli rendezvényeken való folyamatos szereplések, Alapítványi est, a Szalagavató programjaiban való részvétel– a tőlük megszokott magas színvonalon teljesítik. Kollégáim, a szervező tanáraink áldozatos munkájára a jövőben is szükség lesz.

A testvérvárosi diákcseré programnak a hagyományaink részét kell képeznie. Szoros kapcsolatot kell továbbra is fenntartanunk Pesterzsébet olasz testvérvárosának, Olgiate Comasco-nak középiskolájával.

3.6 Az iskola kapcsolatrendszere

Vezetői munkám során mindig is fontosnak tartottam a kapcsolatok rendszerét magas szinten tartani. Az iskola működtetése, fejlesztése, a források felkutatása és megszerzése sok energiát és jó kapcsolatokat igényelt, ezért ennek megfelelően alakítottuk ezeket.

Úgy érzem, jó szakmai kapcsolatot tartunk fenn a korábbi és az új fenntartóval, az iskola mellett működő tagintézményekkel, a Főváros és Pesterzsébet Önkormányzatával. Ezt a kapcsolatot kollégáim is fontosnak ítélik meg, napi szinten működtetik, így az érdem elsősorban az övék. Mindig jó érzés és büszkeség tölt el, mikor kollégáim teljesítményét, hozzáállását, szaktudását, eredményeit elismerik, dicsérik.

A 2013. januári KLIK, valamint a 2015. július 1-vel BGSZC megvalósult fenntartó és működtető váltás az iskolák vezetőinek munkájában is változásokat hozott. Jelentősen átalakultak a feladatok. Megváltozott gazdálkodási jogkörünk, más lett az ezzel kapcsolatos feladatunk és ezzel együtt felelősségünk is. A munkáltatói feladat is átalakult, a kinevezési, megszüntetési és átsorolási jog a fenntartóhoz került, az igazgató javaslatára történt és történik az intézkedés, amit jogszerűség és indokoltság esetén a fenntartó elfogad. Az igazgató mellett, felett megjelent a kontroll, mely lehetetlenné teszi, hogy olyan döntések születhessenek, melyek a jogszerű és igazságos működést alapjaiban ássák alá. Ott, ahol ezzel eddig sem volt jelentős probléma, ez a változás nem jelentett nehézséget. Az átalakulást szoknunk kell, és a finomhangolás után a fő feladatra kell összpontosítani, a pedagógiára.

Az iskola legfontosabb külső partnere a szülők közössége, ezért elengedhetetlen, hogy a közös cél, a teljesítmények javulása érdekében kapcsolatunkat egyre szorosabbá fűzzük. Amennyiben a szülőket sikerül megnyerni és el tudjuk fogadtatni velük a tanulmányi és nevelési céljainkat, sokkal eredményesebbek lehetünk az iskolai oktató-nevelő munkában.

Az év eleji szülői értekezletre mindig is nagy hangsúlyt fektettünk, hiszen a partnerek ekkor a legfogékonyabbak a tervek elfogadására a „nagy elhatározásokra”. A tanév során ezt a lelkesedést, érdeklődést a „szürke” hétköznapiakon is fent szeretnénk tartani. A folyamatos kapcsolattartásnak a virtuális módján, az e-naplón kívül természetesen szükség van a személyes kapcsolattartásra, véleménycserére.

Az elmúlt vezetői ciklusban igyekeztünk mindent megtenni a jó kapcsolatért. Erről tanúskodnak azok a szülői visszajelzések, melyek örömmel számolnak be a kiváló osztályfőnöki, szaktanári munkákról, a tanulók érdekében kifejtett erőfeszítéseinkről. Ide sorolhatóak a köszönetek, melyek nem csak végzés időszakában nyilvánulnak meg és – tegyük hozzá – néha formálisak, hanem egy-egy sorsfordító esemény után, vagy a végzés után több évvel érkeznek hozzánk. Ez utóbbi egyre gyakoribb megnyilvánulása, hogy a régebben végzett diákjaink saját gyermekeiket íratják be hozzánk, mondván, tudom, hogy jó helyre adom.

A TESZI (Tegyünk Együtt a Szép Iskoláért) napok ismét a közös munkáról, az együttműködésről, az alkotásról szólnak, immár a szülőket is bevonva ezekbe a tevékenységekbe. A rendezett, tiszta iskolai környezetben, különös képen, ha a diákok kétékezi munkája is hozzájárult ehhez, jelentősen csökken, gyakorlatilag megszűnik a rongálás, a szemetelés. Az iskola kapuján belépni is sokkal kellemesebb, ha már a kapuban virág fogad, frissen festett a kerítés, az épületben pedig tiszták, kulturáltak, ízlésesen dekoráltak a tantermek, s az egyéb helyiségek. Az ehhez hasonló feladatokkal a szülőket közelebb lehet hozni az iskolához, beleláthatnak mindennapi életünkbe, jobban megismerhetik a tanárokat, de a saját gyerekeiket, az osztálytársaikat, barátait is.

Az egyéb partneri kapcsolataink közül kiemelném még a Gőr Nagy Mária Színi Tanodával fennálló jó viszonyunkat. A két intézmény közötti szoros együttműködés több évre nyúlik vissza. Az első pillanattól fogva az volt a legfontosabb célunk, hogy a színházat közelebb hozzuk a diákokhoz. Ez ebben az esetben a fizikai közelséget is jelenti, mivel az esetek döntő többségében ki sem kell mozdulniuk, a Tanoda hallgatói jönnek el hozzánk. Magas színvonalú március 15-ei, október 23-ai emlékműsort láthattunk tőlük az előző tanévben. Abban az időszakban még nem volt szabadtéri színpadunk, de a kicsit mostohább körülmények között is óriási sikert arattak. A tornateremben is próbáltunk valódi színházi hangulatot teremteni, a mobil színpad mögött a bordásfalat teljes magasságban függönnyel takartuk el.

A júniusi zenés-táncos bemutatójuk, mellyel felavattuk a szabadtéri színpadot, elismerést váltott ki a diákok, a tanárok, a meghívott vendégek körében is. Ezen az eseményen díszvendégként Makkai Lilla, Illés Lajos özvegye is részt vett. Az ő segítségével is kellett ahhoz, hogy a színpadot a kisoroszi református templom kertjében lebonthassuk, elszállíthassuk és iskolánk udvarán felállíthassuk, hogy az ott új életre kelhessen. A Tanoda műsorai a táncosoknak különösen sok pluszt nyújtanak, mivel a kultúra egy másik szeletét láthatják, ráébrednek arra, hogy a művészetek között milyen nagy az átjárás, hogy az önkifejezésnek a módja ugyan lehet különböző, de a lények megegyezik: érzéseket, gondolatokat közvetíteni a nézőközönség felé. Összességében a két intézmény együttműködése kölcsönösen sok előnnyel jár. Segítjük, támogatjuk egymást abban, hogy kitűzött céljainkat elérhessük. A tanoda több fellépési lehetőséghez, visszajelzéshez jut, hogy jól képzett színészeket adhasson, iskolánk pedig a kultúrát, a művészetet hozhatja a diákokhoz közel, hogy azok gondolkodó, színházat, irodalmat, táncot, zenét értő emberekké válhassanak. Remélhetőleg ez a közös munka még sokáig megmarad, hiszen ehhez minden lehetőség adott

4 „A megújuló iskola” koncepciója

Ahogy a munkatervünkben a tanév elején megfogalmaztuk az iskola középtávú fejlesztési stratégiája a „megújuló iskola” koncepciója. Olyan iskolát szeretnénk, ahol mindenki jól érzi magát, örömmel végzi feladatát, eredményesen használja a technika új vívmányait, ahol a legfontosabb szempont a másik megbecsülése, elismerése, ahol az empátia, a bizalom és az elfogadás légkörében minden diák alkalmassá válik a tanulásra. Ez egyáltalán nem azt jelenti, hogy csak egyszerű, könnyen megoldható feladatok elé állítjuk őket, hiszen ezzel zárt burokból tartanánk tanulóinkat, nem készítenénk fel őket megfelelően az élet kihívásaira. Az ember alapvető pszichés igényei évszázadok alatt is keveset változnak. Csak a racionalitást és az érzelmeket kiegyensúlyozottan megélő, belső értékrendjével összhangban élő, pozitív jövőképpel bíró ember érezheti magát komfortosan az iskolában és az iskolán kívül is. A tanárok és a diákok számára is meg kell találni kapcsolódási felületeket, illetve újra kell alkotni azokat. Újra kell értelmezni a szerepeket. Az iskolát átszövő bonyolult kapcsolatrendszereket folyamatosan harmonizálni, fejleszteni kell. Különben esetlegessé, törékennyé válik a közösség, romlik a közérzet és a teljesítőképeség.

4.1 módszertani megújulás

A sikeres iskola és egyben a sikeres tanuló olyan pedagógust feltételez, aki tökéletesen bánik a pedagógiai munkában rejlő árnyalatokkal. Nem szükséges ahhoz reformpedagógiai szélsőségeket vallani, hogy valaki megfeleljen ezeknek a kihívásoknak. Kevesebb erőltetés, több kompromisszum; kevesebb büntetés, több dicséret, következetesség, kevesebb önkényesség, módszertani megújulás,

hatékonyabb oktató munka. Ezek a kulcsszavak, melyek megadják a fő irányt, hogy egyre sikeresebbek, egyre hatékonyabbak lehessünk.

Korunk meghatározója a világháló, az okos készülékek használata, amiben valljuk be a diákok sokszor sokkal, nagyobb gyakorlattal rendelkeznek, mint az idősebb generációk. Ezt tudomásul kell vennünk, ehhez alkalmazkodnunk kell, de ami talán még fontosabb, ezt a helyzetet ki kell használnunk. A diákok egyenrangúnak fogják érezni magukat, ha építünk az ő informatikai tudásukra, ezt rendszeresen beépítjük az órák menetébe. A 21. század 21. századi módszereket követel. A technika kihívása kitűnő lehetőség a tanárok önképzésére. Ebben a folyamatban nyújthat segítséget, ha meghívott előadók tartanak informatika tanfolyamot, továbbképzést immár nem az alapoktól, hanem a legkorszerűbb ismeretekből, például az interaktív tábla használatának előnyeiről, módjáról, hogy azt a tanulási folyamat megváltoztatásához eredményesen fel tudjuk használni.

Évek óta kiemelt feladat a diákok kompetencia fejlesztése, amelynek lényege, hogy életszerű helyzetekben, majd a munka világában is jól használható ismeretekre, módszerekre tegyenek szert. Ennek fontos alappillérei az előadó készség, a vitakészség, a világos érvelés, a partner közléseinek megértése, a meggyőző válaszadás. A prezentációk (ppt, prezi) ebben nagyon sokat segítenek. Mindannyiunk által ismert tény, hogy a korszerű munkaerő piacon, majd a különböző pozíciókban elengedhetetlen a napi használata. A módszer azt is szükségessé teszi, hogy a diákok merjenek kiállni társaik, tanáraik elé, el tudják mondani véleményüket, esetleges kutatási eredményeiket, próbálják ki magukat az előadó szerepében, növekedjen önbizalmuk. Alternatív megoldásként a tantermeket projektorokkal és laptopokkal láthatjuk el, mivel ezek az intelligens táblának megfelelő szerepet töltenek be. Mindkét esetben be tudjuk építeni az iskolai oktatásba az elektronikus tanítás, illetve tanulás multimédiás és világháló alapú technológiáit.

Az információs műveltség, azaz a különböző csatornákon keresztül érkező információ gyűjtése, válogatása, kritikus értékelése, rögzítése, felhasználása a nélkülözhetetlen képességek közé tartozik. Mindezt csak a gyakorlatban lehet elsajátítani. A tanároknak is tudomásul kell venniük, hogy a diákokhoz az információ, sokkal több csatornán jut, mint akár csak néhány évtizeddel korábban. Tehát ezt a hatalmas információ mennyiséget érdemes beépíteniük az oktatási folyamatba. Ha ez nem történik meg, akkor az iskolában tanultak az épület falain belül maradnak, nem épülnek be a mindennapos tudásba, ismeretbe, nem lép kölcsönhatásba az iskolán kívül szerzett ismeretekkel.

Kollégáim tapasztalatai és a minőségbiztosítási rendszer keretében végzett vizsgálatok is azt mutatják, hogy a tanulók szinte alig foglalkoznak délutánonként iskolai feladatokkal. Pedig a házi feladat önálló munkavégzésre nevel, mely a munka világában az egyik legfontosabb, legértékesebb képesség, mely lehetőséget nyújt az előrejutásra, az önmegvalósításra és az alkotásra is. Nagy

szükség van az önálló tanulásra, ismeretszerzésre, annak feldolgozására, az ebből adódó kalandokra, a felfedezésnek, az „aha” élménynek a megtapasztalására.

A tanárok ezért minden tantárgy esetében a tanmenet mellékleteként megjelölnék tanévenként minimum kettő témazáró dolgozathoz kapcsolódó, kötelező jellegű, nagyobb lélegzetű házi feladatot közösen elvégzendő projektmunkát, melyek a témazárók értékelésének 30%-át adják. Az összefoglaló, elemző feladatok, különösen a projekt munkáknak kiemelt szerepet kell biztosítanunk a későbbiekben. A modern igények, a legújabb oktatási, nevelési feladata között szerepel a diákok kreativitásának, toleranciájának, együttműködő képességének, alkalmazkodásának fejlesztése. A csoportmunkák során az is hamar kiderül, hogy ki milyen szerepben tudja a legtöbbet nyújtani. Ki az, aki inkább irányító típus, ki az, aki a szervezésben jó, ki az, akinek ugyan szüksége van az irányításra, de aztán a munkát precízen, pontosan végzi el. A diákok ezen alaptulajdonságai ugyan adottak, de időnként érdemes új szerepbe helyezni őket, hogy kilépve a komfort zónájukból ott is kipróbálhassák magukat. A nagyobb lélegzetű feladatok, a projekt munkák erre nagyszerű lehetőséget biztosítanak

A szakirodalom alapján, ha igazán motiváló tanulási környezetet szeretnénk kialakítani, akkor a tanterem négy fala közül az egyiket – amelyiket a diákok a legtöbbet nézik más színűre, élénkebbre, sötétebb tónusúra, vagy komplementer színűre festethetjük, mint a többi falat. Ennek nemcsak esztétikailag van jelentősége, hanem a diákok szemére is jó hatással van, a figyelmüket éberben tartja, könnyebben tudnak a tanórára koncentrálni, ugyanakkor bensőségesebbé, otthonosabbá, vidámabbá teszi az osztálytermet. Bizonyos színek energiát sugároznak, míg másoknak nyugtató hatásuk van, tehát érdemes az osztály jellegének, összetételének megfelelően kiválasztani a színeket. Ez az átalakítás nem nagyon pénzigényes, a diákok maguk is elvégezhetik, ahogy ez nálunk már évek óta hagyomány. A közös munka során közelebb kerültek, kerülhetnek egymáshoz, gyakorolták, gyakorolhatják az alkalmazkodást, kipróbálhatták, kipróbálhatják magukat egy új, az átlagostól eltérő szituációban, illetve szerepben. Személyiség fejlődésükhöz mindez elengedhetetlen.

A legújabb kutatások azt is bizonyítják, hogy az iskolákban, osztálytermekben hagyományosan energiatakarékosági szempontból használt fénycsövek nemhogy a tanulást nem segítik, de az egészségre is károsak. A jövőben érdemes lenne ezeket a fénycsöveket szintén energiatakarékos, de a természetes napsütéshez közelebb álló, teljes spektrumú fényt kibocsájtó LED izzókra kicserélni.

Egy tökéletes osztályterem nem nélkülözheti, a könnyen mozgatható, több funkcióval rendelkező asztalokat, székeket sem, melyek lehetővé teszik a frontális, a kis- és a nagycsoportos munkát, a pármunkát, illetve az egyéni tanulást is. Ezek a bútorok jobban igazodnak a diákok és a tanárok igényeihez is. A könnyebb elrendezés érdekében érdemes nem hagyományos, téglatest alakú padokban gondolkodni,

mivel a trapéz alakúak több féle képen alakíthatók, könnyen körré, más formációvá állíthatók össze, attól függően, hogy az adott tantermi munka mit igényel. A mobil elrendezésnek nagy előnye az is, hogy a diákoknak nincs „megváltoztathatatlan” helye, mindig más társaságban ülnek a tanterem különböző helyein. Mindez nem csak az egymás közti kapcsolataikat, alkalmazkodó képességüket teszi próbává és fejleszti, de orvosi szempontból is előnyös lehet. További lehetőségeket rejt magában, hogy az asztalokat akár teljesen félre is lehet tolni, az órát földön ülve, vagy állva megtartani. Ez előnyös lehet például akkor, ha bizonyos témákat kell egymás szemébe nézve megvitatniuk (irodalom, történelem órákon), vagy társalgási szituációban részt venniük idegen nyelvi órán. Trapéz alakú padokat a 2015-16-os tanév folyamán már kaptunk, de még többre lenne szükségünk, hogy valamennyi tanteremben kihasználhassuk ezen, téralakítási lehetőséget.

Mivel az ébren töltött időnk csaknem felét az iskolában töltjük, egyre nagyobb az igény a testreszabottságra, a személyességre. Azt sem szabad elfelejteni, hogy az embernek, mint biológiai lénynek szüksége van a személyes térre, hogy azon belül komfortosan érezze magát. A tanuláshoz szükséges tér korlátozását minden diák stresszként éli meg. Sokat segíthet és a feszült helyzeteket is oldhatja, ha az iskolát sikerül ergonómiai szempontból is fejleszteni. Bár már eddig is sokat tettünk ennek érdekében, mivel az iskolaudvaron kialakított nyitott tantermek, de a színpad is azt a célt szolgálja, hogy a diákok a nekik sokkal ideálisabb körülmények között tanulhassanak

4.2 Aktív és komplex szabadidő-szervezés

Iskolánk hagyományainak felsorolásánál részletesen kitértem diákjaink szabadidős tevékenységeinek ismertetésére. Természetesen még ezeket is bőven kiegészíthetnénk a tanulmányi kirándulások, a színház, koncert és kiállítás látogatási programok sorával, vagy akár a végzőseink közös fáklyás színenéjével és még sok mással.

Új dologként azonban, mindenképp megemlítenék két olyan eseményt, amelyeket már a pályázatomban fentebb leírtam. Iskolám kezdeményezésére és szervezésében a Centrum tagintézményeinek diákjai részt vehettek Varga-kupa Focigálán. Aki pedig nem a labdarúgásban jeleskedik, annak lehetősége nyílik áprilisban megmutatni tehetségét a színpadon, tánc, vers, zene kategóriákban, a Centrumban a tehetség gáláján.

4.3 Szülői kapcsolattartás új fóruma

A 2015/16-os tanév második félévben központi, szakmai téma köré projekthetet szerveztünk, melynek előkészítésében, elkészítésében, bemutatásában az iskola összes tanulója részt vett. A projekthét zárását követően a tanév 2. szülői értekezletének első harminc percében a tanulók osztályonként mutathatták be a szülőknek a projekthét eredményeit. Ettől azt vártuk, hogy a szülők érdeklődése jelentősen növekszik, illetve, hogy lehetőségük nyílik betekinteni az iskolában folyó

szakmai munkába. Egészen biztosak vagyunk abban, hogy maradandó élményt szereztünk a szülőknek, hiszen ritkán adódhat olyan helyzet az életben, amikor gyermekeiket felelős, sikeres tanulmányi munka közben láthatják. A diákoknak ez a szülői értekezlet kihívás lett, mivel a tanáraik, az osztály- és az iskolatársaik elé már többször kellett kiállniuk, prezentálniuk, de a szülők közössége (különösen a saját szülei) új helyzetet jelentett. Ismét egy olyan szituáció, amikor a komfort zónán túl kell lépniük, a megszokottól eltérő helyzetben és szerepben kell megmutatkozniuk. A 14-18 éves korosztálynak ez valóban nehéz feladat, ugyanakkor magában rejti a lehetőségét annak is, hogy a szülei ettől kezdve más szemmel néznek rájuk, elkezdik felnőttként, partnerként kezelni őket. Ha ezt csak néhány családban sikerül elérnünk, már hatalmas lépéseket tettünk előre. Mindezek mellett a szülők lelkesedése az iskolában folyó munka iránt, a tanárok munkájának elismerése és megbecsülése jelentősen növekedhet.

4.4 Pályázatok, bekapcsolódás új Európai Uniós programokba

A pályázatíró munkaközösség létre hozása nagyban segítette az intézmény eme tevékenységét. Számos pályázatot nyújtottunk be, a nagyobbak közül mindenképpen érdemes kiemelni az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő által kiírt Nemzeti Tehetség Program két pályázatát, valamint az Erasmus+ pályázatok közül két mobilitási KA1-es és egy stratégiai partnerséget célzó KA2-es pályázatot. Az elkövetkező időszakban szeretnénk fenntartani, valamint növelni a pályázati tevékenységünk intenzitását, annál is inkább, mert igen jó tapasztalataink vannak. A tavaly elnyert „Fény az életünkben” pályázatunk óriási sikert aratott a diákok és a tanártestület körében is, idén pedig új utak nyíltak meg előttünk és szélesebb perspektívában kezdtünk gondolkodni. Nemzetközi környezetben próbáljuk ki magunkat és ezt folytatni is szeretnénk.

Továbbra is támogatni fogjuk és ösztönözzük mind a diákok, mind a tanárok külföldi mobilitását, hiszen folyamatosan rengeteg hasznos és érdekes képzést / lehetőséget találunk, amelyek iránt igen nagy érdeklődést tanúsítanak a kollégák. A stratégiai partnerség keretein belül is pozitív tapasztalataink vannak, teljesen nulláról építettünk fel egy hatoldalú együttműködést és március végére sikerült benyújtanunk a „Love for the future” című Erasmus+ KA2 pályázatot. Bár az eredményre még várunk kell, de mindenképpen bizakodásra ad okot, hogy találtunk 5 olyan partnert (Olaszországban, Spanyolországban, Portugáliában, Máltán és Lettországon), akikkel a továbbiakban is lehet gondolkodni az együttműködésben, egymás kölcsönös támogatásában, további pályázatok közös benyújtásában, illetve lehetőség adódik egymás iskoláinak meglátogatására, diákcsera programra.

A jövőbe tekintve nem csak fenntartani, hanem újabb lehetőségeket keresve és kihasználva, szeretnénk még tovább mélyíteni, illetve bővíteni a meglévő kapcsolatrendszerünket. A következő tanévben a Határtalanul pályázatokra szeretnénk nagyobb hangsúlyt fektetni és újabb partneri

együttműködéseket kialakítani, valamint továbbra is keressük a lehetőséget az önkéntes munkára, a jótékonyági és közösségi tevékenységekre is.

Minden olyan lehetőséget meg fogunk ragadni és mindazokat a pályázatokat a jövőben is célzottan fogjuk keresni, amelyek támogatják iskolánk oktatási, nevelési és felnőtt életre felkészítő munkáját, valamint a jó gyakorlatok kialakítását és terjesztését. Stratégiai célunk az erőforrások fokozottan hatékony kihasználása mellett azon pályázati lehetőségek felkutatása, amelyek ösztönzik diákjainkat és tanárainkat, amelyek azt célozzák, hogy hatékony és versenyképes szakmai képzést, a munkapiaci igényekhez rugalmasan alkalmazkodó, korszerű oktatást tudjunk kínálni. Célunk továbbá, hogy minél nagyobb hangsúlyt kapjon az egyéni tanulási utak támogatása, a sikeres munkavállalói létezés szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, valamint a környezettudatos és a fenntarthatóságot szem előtt tartó gondolkodás kialakítása. Fontosnak tartjuk diákjaink társadalmi szerepekre történő felkészítését, az európai mentalitáskultúra formálását és fejlesztését, a szociális érzékenyítés és a szolidaritás fejlesztését. Mindezekhez kapcsolódóan mind a diák, mind a tanár mobilitás lényeges célja, hogy a résztvevők erősítsék nyelvi kompetenciájukat, javítsák kommunikációs- és kapcsolatteremtő készségeiket, nyitottabbá, elfogadóbbá és toleránsabbá váljanak.

Mindezek elősegítésére páratlan lehetőségnek tartjuk mind a hazai, mind a nemzetközi környezetben, innovatív és korszerű környezetben történő tapasztalatszerzést, amelyekre a pályázatok (NTP, Határtalanul!, Erasmus+ stb.) nyújtanak lehetőséget. Ebben az irányban szeretnénk haladni tovább, ezeket az irányokat célozzuk meg a következő tanévben is.

4.5 Sportstratégia

Intézményi sportstratégiánk legfontosabb elemeit már a korábbiakban kifejtettem. Összegezve ezeket, szeretnénk az iskolaudvar sportpályáit korszerűsíteni, új futópályát építeni, bővíteni az esti OKJ-s edzőképzés palettáját, esetlegesen a jövőben fitness-wellness instruktorképzéssel.

További terveink között szerepel a 2017/18-as tanévben nappali utánpótlásként 9. évfolyamon sport osztályt indítani.

4.6 Szervezetfejlesztés

Ebben a tanévben minden hétfőn az első órában megtartottuk hétindító értekezletünket. Sok hasznos, és az óta bevezetésre került javaslat fogalmazódott itt meg. Ezeket a beszélgetéseket Valamennyien hasznosnak ítéljük meg. A munka megtervezése a munkaközösségektől indult ki, s ezután is ez lesz a kiindulópont. Legfontosabb terveinket nagy körültekintéssel készítjük elő, így az egyes közösségektől érkező javaslatok a többi helyről érkező javaslatokkal történő egyeztetés után szinte változtatás nélkül kerül a legfontosabb döntéshozó, a tantestület elé. Az elfogadás továbbra is a tantestület hatásköre, mely néha vita közepette alakítja véleményét.

A 2013. majd 2015. évi fenntartóváltást követő módosításokkal kapcsolatosan a tantestület felhatalmazást adott az iskola vezetésének, hogy amit jogszabály-változás miatt kell módosítani, végezze el. Ezzel a döntéssel jelentősen csökkentette az értekezletek számát. Öröndetes, hogy sok kolléga áll elő észrevételekkel, javaslatokkal, felajánlásokkal. Lehet, hogy a széleskörű bevonás, a vélemények kikérése az oka, de úgy érzem, hogy egyre fontosabb számukra munkahelyük tevékenysége, megítélése, klímája. Meggyőződésem, hogy közös céljaink elérésének, a minőségi munkavégzésnek csak egy lehetséges módja van, s ez a közös tervezés, a közös döntés, a közös cselekvés, a közös ellenőrzés és a folyamatok közös módosítása: egyszóval a bevonás.

1. Zárszó

„Ha elhatározok valamit, addig keresem a hozzá vezető utat, amíg meg nem találok... Mondani nem fontos, hogy ismerjem a célokat, elég ha a célokat ismer engem”

Polcz Alaine

Véleményem szerint mertem nagyot álmodni! Terveim, ha megvalósulnak és nem csak álmok maradnak, akkor hatalmas lehetőséget nyithatnak meg a Pesterzsébeti Közgazdasági Szakközépiskola előtt, hogy virágozhasson, kiemelkedő minőségi munkát végezhesen, példa értékűvé válhasson mind az mellett, hogy sikerekre éhes és képes, magas szintű tudással ellátott diákok hagyhassák el az iskolát, kollégáim pedig nap, mint, nap örömmel, pozitív energiákkal töltözve, jól felkészülten, boldogan, nyugodtan jöhessenek tanítani. Rózsaszín álmok? Bízom benne, hogy nem. Ha megvan bennünk az elszántság és a kellő támogatást is megkapjuk hozzá, valósággá válhat.

Csabai Róbert